

Proposamen didaktiko honen hartzailerak bigarren hezkuntzako ikaslea da. Hiritartasun eta giza eskubiak, gizarte zientziak, etika eta beste zenbait areatan ez ezik, tutoretzetan eta gaian interesa duten irakasleentzat ere baliagarri gerta daitezke jardura hauek. Helburua, laborantzetako materietatik ateratako erregaiekin energi krisiari aurre egiteak dituen inplikazioez hausnarketa egitea.

Berdea kanpotik, beltza barrutik, zer ote?

Irudien irakurketa 1. orr.

Helburua: gure garraio ereduez eta horrek gizartean eta ingurugiroan dituen inplikazioez ikasleek dituzten aurretiazko irizpideak miatzea.

Orientazioak: argazkien azterketaren jomuga nekazal erregaien mundu konplexura hurreratzea da, ekoizpenetik hasita (hau, ongi dakigunez alde batetik lehengaiarekin dago lotua eta, bestetik, elaborazio industrialari). Argazki horiek aztertuz, era berean, monolaborantza, mekanizazioa, lurren erosioa, suntsipena eta beste hainbat ezaugarri dituen nekazaritza teknologikoaren eredia eta sistema tradizionala (ustiakuntza txiki dibertsifikatuak, lanean abereekin ibiltzea, eskulana, materia organikoa lurra ongarritzeko baliatzea...) kontrastatzea da.

Argazki hauen azterketa ikasleen emozioen eremua lantzeraz eta gai hau beraiei existentziarekin nola dagoen lotua identifikatu dezaten bideratu behar da, bizitoki dugun mundu honetaz ez ezik, berarekiko ditugu jarreraz eta arduraz ere go-goeta kritikoa egin dezagun.

Zer dira nekazal erregaiak? 2. orr.

Helburua: talde-dinamikaren bitartez, nekazal erregaiekin zerikusia dute oinarritzko kontzeptuak ezagutu eta ulertzea.

Nekazal erregaien balorazioa egin, horien dugun menpekotasun energetikoa zein den identifikatu eta, ikasleekin arituz, geure kontsumoa murrizteko dugun gaitasuna eta premia atzemateak, interes partikular jasanezinak baztertu eta pertsona guztien bizitza lehenetsi dezaten erakunde eta enprentan eragitea.

Orientazioak: ohitu behar diren kontzeptuak biziki konplexuak izaki, mapa kontzeptuala lantzeko garaian hobe da 3. jardueran lantaldeetan aritzea, auzian dauden interesen artean pizten diren borrokak hobeki ulertzeko eta nork bere inplikazioak planteatu ahal izateko. Nekazal erregaien kostua kalkulatzeko eta gure menpekotasun energetikoa horrelako erregaietara eramateak izango dituen ondorioak ardatz dituen 4. jardura aukera polita da beste hainbat arearekin lanean aritzeko: kimika, matematika, etab.

Nor da nor? 3. orr.

Helburua: gure garapen eredia aztertu eta ondorioak ateratzea: zein giza talde gertatzen diren mesedetuak eta zeinek nozitzen dituen ondoreak.

Orientazioak: 5. jardueran, izan ere, estatuen egoeraren neurri gisa *renta per capita* (herrialde osoko aberastasuna zati biztanle kopurua) edo giza garapenaren indizea (herrialde baten garapen neurria, hainbat adierazle aintzat hartuta, hala nola bizi itxaropena, hezkuntza edota bizi maila duina) erabiltzea oso desberdina dela azpimarratzea komeni da. Batak eta besteak oinarri dute garapen ereduak agerian uztea. 6. jardueran, talde-lanari esker, herrialde bakoitza zein posiziotan dagoen eta horrek bertako biztanleen bizimoduan eta baliabideen banaketan nolako eragina duen jakin ahal izango dugu. 7. jardura, aurrekoarekiko, konkrezio alorrean aitzina doa: izenak jartzen ditu eta, azken finean, baliabide eta onak eskuratzeko ahalmen desberdina, estatu batetik bestera baino areago, giza talde batetik bestera gertatzen dela azpimarratzen du. Jardura hau eta aurrekoa lantzeko biziki interesgarria izan daiteke "Nork ekoitzi? Nork kontsumitu? Nork irabazi?" izeneko txostena irakurtzea. 8. jardueran kontua da herrialde ekoizleentako biztanleriarentzat nekazal erregaiek dituzten ondoreak atzemateak. Informazio txosteneko "Ez dira aukera egokia" atalean, (aurreko jardueran aipatutakoaz gainera) horretarako datuak eta argudioak agertzen dira. Horren informazio osagarria aurkituko duzu "No te comas el mundo" kanpainako web orrian (www.noetmengisellmon.org/spip.php?&lang=es) eta Biofuelwatch-enean (www.biofuelwatch.org), honakoa ingelesez.

Ez horren berdea, ez horren beltza 5. orr.

Helburua: pertsona protagonisten ikuspegitik eta alor sozio-afektiboan, nekazal erregaien ekoizpenak dituen ondorioez konturatzea, kontu konplexua dela hautemanetz.

Orientazioak: testigantzak ulertuko badira, arazoa prestatzeko eta bere testuinguruan kokatzeko tarte bat eskaini behar dugu. Horretarako erabilgarria izan liteke Intermón Oxfam-en web orrira jotzea (www.intermonoxfam.org/es/page.asp?id=3282) testigantzak era zabalagoan agertzen baitira bertan. Kontu

behinena ez da ikerkuntza lan sakona egitea, nekazal erregaien ekoizpenak pertsonen bizitzan dituen ondorioen alde-
ra sentikortasuna hurreratzea baizik, alor horretan erabakiak
hartzea zein zaila den ere atzemanaz.

Aldeko argudioen eta kontrakoen zerrenda bana egitea ere
baliagarri gerta dakiguke, gerora bakoitzak defendatu behar
duen posizioa simulatzeko.

Nolako lotura du gurekin? 7. orr.

Helburua: funtsezko erabaki batzuk geuk har ditzakegula
agerian uztea, kontuaren mamia gure garapen eredia baita.

Orientazioak: atal honetako gakoa, bizi eta elikatzen dugun
garapen ereduaz ikasleek beren buruari galderak planteatzea
da, kontura daitezen nor bere jarrera indibidualki aldatzea be-
harrezkoa dela baina ez dela aski: ezinbestekoak dira aldaketa
kolektiboak, politikoak, estrukturalak. Horien adinean, adiera
honetan, jarduteko gaitasuna mugatua bada ere, jarduera ho-
nen helburua da gazteak esnatzen has daitezen eta, errudun-
tasun kontzientziarik sortu gabe, erantzukizuna sorraraztea
beraiengan.

Zer egin? 8. orr.

Helburua: arazoaren funtsezko elementuak behar bezala
ulertu diren balioztatzea, geure kontsumoa murrizteko dugun
premia eta gaitasuna ikasleekin batera atzemateko eta inte-
res partikular eta ezin jasanezkoen aurka, pertsona guztien
bizia lehenets dadin erakundeetan, enpresetan eta gizartean,
oro har, eragiteko.

Orientazioak: proposaturiko jardueren jomuga, eskuratutako
informazio osoa eskuetan, nekazal erregaien erabilera balo-
ratzea da, horrela geure mendekotasun energetikoak jantz
gaitezen; ondorioz, gure eguneroko errealtatetik esku har-
tzeko proposamenak egitera eraman behar gaitu horrek, ne-
kazal erregaien erabilera kontrolatzeko eta horretaz gogoeta
egin dezagun.

Nekazal erregaien aldeko eta kontrako argudioetatik abia-
tuta elkarrizketa kritikoa sortuz eta talde edo klaseari hela-
razten zaion hausnarketa pertsonala eginik, gure kontsumo
energetikoaren eredia azter dezagun eta, kontsumitzaile ga-
ren aldetik, geure eta inplikaturako aktore guztien erantzuki-
zunaren araberrako egintzak formula ditzagun animatzea da
kontua. Proposamenak era guztietakoak izango direnez, gure
taldearentzat egokienak direnak hautatu eta, horietatik, alor
bakoitzean zein aplikatu daitekeen eztabaidatu beharko dugu,
hobe litzateke-eta konpromisoak ikasgela barrura ez muga-
tzea, ikastetxe osoa, familiak eta beste hainbat eremutara
iristea baizik.

Egintza kolektiboen inguruko iradokizunak bilatu eta mar-
txan dauden kanpainen berri ezagutzeko, jardueretan ager-
tzen den Intermón Oxfam-en web orriarekin ez ezik, informa-
zio txosteneko "Gehiago jakiteko..." atalean agertzen diren
beste batzuk ere kontsulta daitezke, "No te comas el mundo"
(www.noetmengiselmon.org/spip.php?&lang=es) eta Ecolo-
gistak Martxan (www.ecologistasenaccion.org/) elkarteenak,
bereziki.